

Prasata žijí přirozeně venku

VÝKRM POD STANY

Po desítkách let kolektivního zemědělství si zvykáme na to, že naši krajinu - lesy, rybníky a louky harmonicky doplňují pasoucí se koně, krávy nebo ovce. To, že se to líbí lidem i zvířatům, jenom potvrzuje správnost rozhodnutí „vyhnat dobytek z chlívků“. Pokud se ale vydáte směrem na Vysočinu, tak nedaleko od krajského města Jihlavy můžete vidět ještě pestřejší obrázek. Asi jedinou pastvinu svého typu v Čechách – kde spokojenými obyvateli jsou prasata. Ano, tak jako jiná zvířata i prasata jsou přeci nejradyji venku!

V některých zemích jako je Anglie a Dánsko se nad venkovními chovy prasat už nikdo nepozastavuje. Každá prasnice se svými selaty tam má svou boudičku, kam se může ukryt při nepřízní počasí. V Čechách šlo (jak jinak) opět o prolomení jakýchsi zabitých zvyklostí nebo snad předsudků. Veterinářům se to léta nezdálo a obávali se

přenosu nemocí z divokých prasat, anebo možná se obávali změn zabitých postupů (prase má být v betonové stáji s rošty)... Ale letos se to podařilo a již dvě rodinné skupiny prasat ("rodinky") si právě užívají prázdninového pobytu venku. Jako přístřešek slouží prasatům velký stan, který je chrání před ostrým sluncem nebo deštěm. Pokud se chtějí nahřát, zaboří se do vrstvy slámy a podestýlky, větru a průvanu zabrání balíky slámy. Selata mají dokonce přístup do přilehlého sadu, kde zdatně ryjí a pojídají nejen padaná jablka. Prasnice mají zase přístup „na pastvu“, kde si samy vybírají chutnou vojtěšku. Místo s kapající

třešek slouží prasatům velký stan, který je chrání před ostrým sluncem nebo deštěm. Pokud se chtějí nahřát, zaboří se do vrstvy slámy a podestýlky, větru a průvanu zabrání balíky slámy. Selata mají dokonce přístup do přilehlého sadu, kde zdatně ryjí a pojídají nejen padaná jablka. Prasnice mají zase přístup „na pastvu“, kde si samy vybírají chutnou vojtěšku. Místo s kapající

vodou je oblíbené bahniště a když je vedro, tak se tvoří fronta. Když je uvidíte, budete asi souhlasit, že takhle to má být. Ne na betonu kdesi ve stáji, ale na půdě, venku a s možností rýt, hledat, hrát si, poskakovat a honit se. Pokud se vám omrzelo sledovat televizní seriály, tak pohled na skotačící selata se vám jen tak neomrzí.

Již nyní můžeme s jistotou konstatovat, že zvířata jsou zdravější, než ta chovaná ve stáji. I slabší jedinci se pobytem na čerstvém vzduchu, neustálou prací – rytím – zotaví. Nebylo by od věci zkusit spočítat, kolik naběhají při svých hrách kilometrů. Je zajímavé sledovat i jejich psychiku. Stále jsou plachá a na prudký vstup do jejich teritoria se rozprchnou, ale neuběhne ani pár sekund a jsou zpátky a zvědavě tahají za nohavice. Jsme přesvědčeni, že kvalita jejich života se promítne do kvality jejich masa.

Aby se to však potvrdilo i „vědecky“, číselně a průkazně, tak ve spolupráci s Výzkumným ústavem živočišné výroby v Praze se má příští dva roky porovnávat kvalita masa z těchto venku chovaných prasat a kvalita masa prasat konvenčních. Věříme, že se potvrdí i nutriční kvality a prasatům bude svítat na lepší časy ve venkovních chovech.

Josef Sklenář
FOTO: Lucie Hejná

POZN.: Video z našeho prvního stanu (teď už jsou dva) na www.biofarma.cz, viz odkaz.

S KOŇMI PODLE PARELLIHO

V neděli 23. srpna 2009 se sjelo na venkovský statek SunJardin v obci Komňa v Bílých Karpatech více než 40 zemědělců a chovatelů koní, kteří se přijeli podívat na seminář organizovaný Informačním střediskem pro rozvoj Moravských Kopanic, o.p.s. ze Starého Hrozenkova. Akce byla pořádána pod názvem „Přirozená komunikace člověka a koně (Pat Parellioho metoda) a zkušenosti ekologického farmáře s touto metodou“. Na její organizaci se podílela i regionální pobočka Svazu ekologických zemědělců – PRO-BIO RC Bílé Karpaty.

Ekologickým zemědělcem a chovatelem, který zájemcům ze Zlínského kraje přijel své dlouholeté zkušenosti s touto metodou představit, byl František Špatný z Bílska u Vodňan. Na ekofarmě v jižních Čechách chová už řadu let kozy a koně, provozuje i agroturistiku a vyrábí s rodinou výtečné kozí biosýry v několika variantách, které měli účastníci akce také možnost ochutnat. V roce 1993 získal za svoji práci Bartákův hrnec, tedy ocenění pro nejlepšího ekologického zemědělce roku. Nedávno ekofarmu převzal již jeho syn Jakub, takže teď může František vycestovat i na delší vzdálenost a čas, a předávat své zkušenosti jiným zemědělcům a chovatelům.

Metody Pata Parellioho se snaží napomáhat přirozené komunikaci mezi člověkem a koněm, utvářet vztah mezi nimi, učí oba účastníky budovat si vzájemnou důvěru a respekt. Vychází z odlišností psychologie a povahy člověka a koně, nestaví tedy na drezuře a slepé poslušnosti, ale spíše na hře, která je pro koně srozumitelná. Parelli shrnul své zkušenosti do několika pravidel a her, které mohou chovatelé se svými koňmi hrát, a učit se tak postupně vzájemně si lépe rozumět. Jednotlivé hry nám František Špatný představil nejprve teoreticky, a poté i v praktické ukázce. Pro ukázky si vzal na pomoc tři koně přímo od přítomných chovatelů. Nechal i samotné chovatele, aby si prezentované hry vyzkoušeli a odpovídal ochotně také na jejich četné dotazy. Na konci semináře jsme sami mohli vidět již změny v chování zvířat k člověku, které byly patrné i očím laika.

Hana Špatná se v průběhu dne navíc se zájemci a chovateli koz podělila i o zkušenosti se zpraco-

váním koziho mléka a výrobou kozích biosýrů. Někteří účastníci i majitelé statku, kde se celá akce odehrávala, zvažují zahájit výrobu kozích sýrů, proto věříme, že náš seminář byl užitečný v mnoha ohledech.

Věříme, že se s Hankou a Františkem nevidíme v našem kraji naposled. Děkujeme jim oběma i všem ostatním, kteří nám při zajišťování akce pomáhali. Akce byla finančně podpořena Ministerstvem životního prostředí a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v rámci společného programu Národní síť EVVO.

Renata Vaculíková,
IS Kopanice

